

Postoj žáků k výzvám v učení českého jazyka (podíl souhlasných odpovědí žáků)

Důležitou otázkou je, zda existuje a jak významná je vazba mezi pozitivním vztahem žáka k českému jazyku, jeho snahou a aktivitou v hodinách českého jazyka a jeho ambicemi a obavami z českého jazyka⁴, a dále pak zda tyto tři postoje žáka mají vztah také k výsledkům, kterých v českém jazyce dosahuje (ty jsou zde uchopeny žákovou známkou z českého jazyka na vysvědčení). Jednoznačně se potvrzuje, že pozitivní vztah k českému jazyku jde ruku v ruce se snahou a aktivitou žáka ve výuce a v o něco nižší míře také s jeho pozitivním postojem k výzvám. Zároveň je možné zaznamenat také existující korelaci všech tří postojů žáků s jejich známkou z českého jazyka na vysvědčení (blíže viz příloha č. 3). Nejsilněji se v tomto směru projevuje ambicióznost žáků a jejich ochota řešit těžší úlohy. Zvyšování oblíbenosti českého jazyka a aktivity žáků v hodinách tedy nemusí být podmíněno příznivější klasifikací (známkou⁵) ani volbou snazších výukových cílů či méně náročného hodnocení, pokud bude opřeno o obsah výuky přiměřený náročností reálným možnostem žáků. Konečně je zaznamenáníhodné, že učitelé základních i středních škol odhadovali postoje svých žáků k českému jazyku velmi blízce tomu, jak odpovídali samotní žáci.

3.3

Materiální, organizační a personální podmínky vzdělávání

Vedle postojů žáků je rozvoj čtenářské gramotnosti ovlivňován také podmínkami vzdělávání na jednotlivých školách. Vybrané aspekty materiálních, organizačních a personálních podmínek škol pro rozvoj čtenářské gramotnosti byly sledovány v rámci prezenční inspekční činnosti.

Materiální podmínky

Hodnocení materiálních podmínek škol důležitých pro rozvoj čtenářské gramotnosti žáků bylo zaměřeno především na utváření příležitostí ke čtení. Zjištění z prezenční inspekce-

- 4 Za tímto účelem byly konstruovány tři proměnné jako podíl souhlasných odpovědí žáků na obsahově si odpovídající otázce (viz graf č. 3 pro tvrzení týkající se vztahu žáka k českému jazyku – oblíbenost českého jazyka, graf č. 4 pro tvrzení týkající se snahy a aktivity žáka v českém jazyce a graf č. 5 pro tvrzení týkající se ambicí a obav žáka z českého jazyka) k celkovému počtu těchto otázek, přičemž byla provedena inverze odpovědí v případech, kdy otázka byla položena v opačném vyznění. Mezi takto vytvořenými proměnnými a rovněž známkou žáka z českého jazyka na vysvědčení byla počítána hodnota korelačního koeficientu pro posouzení podoby vztahu mezi dvojicemi proměnných.
- 5 Navíc je zřejmé, že školní klasifikace známkou je jen omezeně porovnatelným měřítkem vzdělávacích výsledků žáků z různých škol.

